

Πανθησκευακός, συγκρητικός και δογματικός μινιμαλισμός: Οι σύγχρονοι Εικονομάχοι (Αρχ. Γεώργιος Καψάνης, Καθηγούμενος Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Φεβρουαρίου 27, 2007

Ημέρα χαράς και δοξολογίας του Τριαδικού Θεού για τη νίκη της ορθής πίστεως κατά των «χριστιανοκατηγόρων» Εικονομάχων και όλων των αιρετικών. Μεγάλος ήταν ο πόνος της Εκκλησίας για την επικράτηση της εικονομαχικής αιρέσεως επί εκατόν περίπου χρόνια. Και γι' αυτό μεγάλη σήμερα η χαρά της:

«Ημέρα χαρμόσυνης, και ευφροσύνης ανάπλεως, πεφανέρωται σήμερον· φαιδρότης δογμάτων γαρ, των αληθεστάτων, αστράπτει και λάμπει, η Εκκλησία του Χριστού, κεκοσμημένη αναστηλώσεσιν, Εικόνων των αγίων νυν, εκτυπωμάτων και λάμπεσι· και ομόνοια γίνεται, των πιστών θεοβράβευτος» (Προσόμοιον αίνων Κυριακής της Ορθοδοξίας).

Αλλά και ημέρα μνήμης των Αγίων Πατέρων και Ομολογητών, οι οποίοι δε συνεβιάσθησαν με την αίρεση και την πολιτική εξουσία και τη διορισμένη απ' αυτήν εκκλησιαστική εξουσία, αλλά εκράτησαν, ομολόγησαν και παρέδωσαν την Ορθόδοξο πίστην υποστάντες διωγμούς, φυλακίσεις, βασανιστήρια, εξορίες, δημόσιες διαπομπεύσεις και εξευτελισμούς και τελικά πολλοί απ' αυτούς και μαρτυρικούς θανάτους.

«Επί του'τοις τους της ευσεβείας Κήρυκας αδελφικώς τε και πατροποθήτως, εις δόξαν και τιμήν της ευσεβείας, υπέρ ης ηγωνίσαντο, ανευφημούμεν και λέγομεν: Γερμανού, Ταρασίου, Νικηφόρου και Μεθοδίου (Πατριαρχών) των ως αληθώς αρχιερέων Θεού, και της Ορθοδοξίας προμάχων και Δδασκάλων αιωνία η μνήμη» (Συνοδικόν της Ορθοδοξίας).

Εν συνεχεία μακαρίζονται οι εκ των Μητροπολιτών, Αρχιεπισκόπων, Ηγουμένων και Μοναχών Ομολογηταί.

Ευφημούνται επίσης οι ορθόδοξοι βασιλείς, και μάλιστα όσοι γενόμενοι μοναχοί αντίλαξαν την επίγεια Βασιλεία με την Ουράνια.

Όμως η Εκκλησία θέλει να μη λησμονήσουμε και όσους αιρετικούς πολέμησαν την Αλήθεια της. Αυτούς τους υποβάλλει σε αναθέματα, ακολουθώντας τους λόγους του Αποστόλου Παύλου: «Ει τις υμάς ευαγγελίζεται παρ' ο παρελάβετε, ανάθεμα έστω» (Γαλ. α'9).

Είναι πολύ λυπηρό, ότι μέλη της Εκκλησίας (Πατριάρχαι, Αρχιερείς, Ιερείς, Ηγούμενοι, Μοναχοί και λαϊκοί) εκήρυξαν αιρετικές διδασκαλίες, προσπάθησαν να

τις επιβάλλουν στην Εκκλησία και παρέσυραν πλήθος ψυχών στην απώλεια. Προέταξαν τον ανθρώπινο λόγο του θείου λόγου. Έκριναν την Αποκάλυψη και τη Θεολογία της Εκκλησίας βάσει της κοσμικής σοφίας, ενώ έπρεπε να κρίνουν τη φιλοσοφία με τα κριτήρια της αποκαλυφθείσης Αληθείας και Θεολογίας. Έτσι, έβγαλαν τον εαυτό τους από την Ορθόδοξο Πίστη και ως εκ τούτου και από την ίδια την Εκκλησία. Το «ανάθεμα» ήταν δική τους επιλογή.

Η Εκκλησία εκφωνεί δημόσια τα αναθέματα, για να προφυλάξει το Ορθόδοξο ποίμνιο από τη λύμη και τις παγίδες των αιρετικών. Η εκφώνησης άρα των αναθεμάτων έχει παιδαγωγικό χαρακτήρα και δε πρέπει να παραλείπεται κατά την ανάγνωση του Συνοδικού της Κυριακής της Ορθοδοξίας χάριν δήθεν φιλανθρωπίας.

Οι μακαρισμοί των Ορθοδόξων Ομολογητών και τα αναθέματα των αιρετικών μας καθιστούν όλους προσεκτικούς, ώστε να μην εκπέσουμε σε κάποια αίρεση, παλαιά ή νέα, και χάσουμε τη σωτηρία μας. Βοηθούν ακόμη το ποίμνιο να διατηρεί τη δογματική του ευαισθησία. Είναι γνωστό ότι η Ποιμαντική της Εκκλησίας είχε πάντοτε δογματικές και θεολογικές βάσεις, όπως φαίνεται και στη Λατρεία. Η αδογματίστος, αθεολόγητος, ηθικιστική Ποιμαντική είναι υπεύθυνη για την αδιαφορία και άγνοια της πίστεως μας από μέρος του πληρώματος της Εκκλησίας. Είναι παρήγορο ότι στα Δίπτυχα της Εκκλησίας της Ελλάδος περιλαμβάνονται για πρώτη φορά και αναθέματα κατά των αιρετικών. Πρόκειται για μια πολύ σωστή ενέργεια, που επαναφέρει την Εκκλησία σε μια πιστότερη βίωση της Ορθοδόξου Εκκλησιολογίας. Παρόμοια σωστή ενέργεια είναι και η έκδοση εμπεριστατωμένης Εγκυκλίου της Ιεράς Συνόδου περί μη μεταδόσεως των θείων Μυστηρίων σε ετεροδόξους.

Σήμερα έχουμε ν' αντιμετωπίσουμε μία άλλη Εικονομαχία, την πίεση που ασκεί η εκκοσμικευμένη κοινωνία στην Εκκλησία να προσαρμοστεί στα ιδικά της μέτρα και ιδεώδη, ώστε και η Εκκλησία να εκκοσμικευθεί. Ο κίνδυνος για την Εκκλησία από την εκκοσμίκευση είναι μεγάλος. Αντί η Εκκλησία να βοηθεί τον κόσμο να εκκλησιοποιηθεί, ο κόσμος προσπαθεί να επηρεάσει την Εκκλησία και να τη μεταβάλλει σε κόσμο. Έτσι, η Εκκλησία θα κρατεί τα τυπικά της, αλλά θα χάσει την πίστη της. Θα πάθει ό,τι έπαθε ο Παπισμός, για τον οποίο ο Άγιος Νεκτάριος έγραφε: «Διά του δόγματος του αλαθήτου η Δυτική Εκκλησία απώλεσε την πνευματικήν της ελευθερίαν, απώλεσε τον στολισμόν αυτής, εκλονίσθη εκ βάθρων, εστερήθη του πλούτου της χάριτος του Αγίου Πνεύματος, της παρουσίας του Χριστού· από πνεύματος δε και ψυχής κατέστη άναυδον σώμα».

Η ουσία της εκκοσμικεύσεως είναι ο ανθρωποκεντισμός. Αντιθέτως, η ουσία της Εκκλησίας είναι ο Θεανθρωποκεντισμός. Εάν η Εκκλησία χάσει ή ελαττώσει το θεανθρωποκεντρικό της χαρακτήρα, εκπίπτει σε ένα θρησκευτικό ίδρυμα ή σε μία από τις θρησκείες του κόσμου.

Ο εκκοσμικευμένος άνθρωπος δέχεται την Εκκλησία ως μία από τις θρησκείες του κόσμου, αλλά όχι ως τη μόνη Αλήθεια που σώζει τον άνθρωπο εν Χριστώ. Προς το σκοπό αυτό προσπαθεί να εξισώσει και την Ορθόδοξο Εκκλησία μας με τις άλλες θρησκείες. Οδηγεί προς μία πανθρησκεία διά της συνεργασίας όλων των θρησκειών.

Σκοπός δεν είναι η Αλήθεια που σώζει, αλλά η ενδοκόσμια ειρήνη. Φυσικά, αυτή η επιδίωξη συμφέρει τους κοσμοκράτορες του αιώνας τούτου, που θέλουν τους λαούς υποταγμένους στην κυριαρχία τους και διά της συνεργασίας των θρησκειών ειρηνικούς (κατεσταλμένους).

Χάριν της ειρηνικής συνυπάρξεως, οι Ορθόδοξοι στις διαθρησκευτικές συναντήσεις δεν ομολογούν το Χριστό. Ανέχονται, έτσι, να κατατάσσεται η Εκκλησία στις μονοθεϊστικές θρησκείες μαζί με τον Ιουδαϊσμό και το Μωαμεθανισμό. Αλλά είναι θεμελιώδης διδασκαλία της Καινής Διαθήκης και των αγίων Πατέρων ότι είναι άθεος ο μη πιστεύων εις Θεόν Τρισυπόστατον και εις τον σαρκωθέντα Λόγον του Θεού. «Ο μη τομών του υιόν ου τιμά τον πατέρα τον πέμψαντα αυτόν» (Ιω. ε΄, 23). «Ο δε απειθών τω υιώ ουκ όψεται ζωήν, αλλά η οργή του Θεού μένει επ΄ αυτόν» (Ιω. γ΄, 36). Κατά δε το Μέγα Βασίλειο: «ου πιστεύει δε εις Πατέρα ο μη πιστεύσας τω Υιώ» (Περί Αγ. Πνεύματος, P.G. 32, 116 AB).

Μη ομολογούντες το Χριστό οι Ορθόδοξοι, αδικούν τον εαυτό τους, διότι εκπίπτουν της Ορθοδόξου ομολογίας. Ο Κύριος ρητώς είπε ότι «όστις ομολογήσει εν εμοί έμπροσθεν των ανθρώπων, ομολογήσω καγώ εν αυτώ έμπροσθεν του πατρός μου του εν τοις ουρανοίς» (Ματθ. ι΄, 32).

Αλλά αδικούν και τους ετεροθρήσκους, στους οποίους δίνουν την εντύπωση ότι τον ίδιο Θεό έχουμε και άρα δεν πειράζει που δεν πιστεύουν στο Χριστό. Ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης αναφερόμενος στους Νεομάρτυρας γράφει ότι ευσπλαχνήσθησαν τους αλλοπίστους για την απώλειά τους και με την ομολογία τους έδωσαν εις αυτούς την ευκαιρία να πιστεύσουν στο Χριστό: «...πολλοί εκ των Μαρτύρων τούτων ελεήσαντες την απώλειαν των αλλοπίστων, επήγαν επί τούτου εις το Μαρτύριον και εκήρυξαν εις αυτούς την αλήθειαν, διδάσκοντές τους να αφήσουν το σκότος εις το οποίον ευρίσκονται, και να προστρέξουν εις το φως της του Χριστού θεοσεβείας και πίστεως, ίνα μη κατακριθώσιν εν τω ασβέστω πυρί της Κολάσεως. Αλλά αυτοί οι άθλιοι τυφλωθέντες από τον άρχοντα του σκότους του αιώνας τούτου, και από τα πάθη, δεν ημπόρεσαν να ανοίξουν τους νοερούς οφθαλμούς και να ιδούν την αλήθειαν του Ευαγγελίου, και της των Χριστιανών πίστεως· καθώς λέγει ο Παύλος «ο Θεός του αιώνας τούτου ετύφλωσε τα νοήματα των απίστων, εις το μη αυγάσαι αυτοίς τον φωτισμόν του Ευαγγελίου της δόξης του Χριστού» (Β΄ Κορ. δ΄, 4)· όθεν και έχουν μα μείνουν αναπολόγητοι εν τη ημέρα της κρίσεως· καθότι και το κήρυγμα ακούσαντες των νέων τούτων Μαρτύρων, και τα τόσα και τόσα φοβερά μαρτύρια τούτων ιδόντες, και δι΄ αυτών γινόμενα του Θεού θαυμάσια, δεν επίστευσαν, αλλά πάλι έμειναν με το σκότος· «απετύφλωσε γαρ αυτούς η κακία αυτών, και ουκ έγνωσαν μυστήρια Θεού» (Σοφ. Σολ. β΄, 21-22)». Έτσι, άλλωστε, αντελήφθησαν τους λόγους του Κυρίου οι άγιοι Μάρτυρες, παλαιοί και νέοι και οι άγιοι Πατέρες Μέγας Φώτιος, Γρηγόριος Παλαμάς και Γενάδιος Σχολάριος, που με κίνδυνο της ζωής τους έκαναν Διάλογο με τους Μουσουλμάνους και ομολόγησαν το Χριστό ως Θεό.

Υπάρχουν και άλλες επιπτώσεις από τη συμμετοχή Ορθοδόξων στις διαθρησκευτικές και πανθρησκειακές συναντήσεις. Οι πιστοί Ορθόδοξοι σκανδαλίζονται βλέποντας

τους ποιμένας τους να συμφύρονται μετά των ποικίλων εκπροσώπων των άλλων θρησκειών, ακόμη και των παγανιστικών, και μάλιστα όταν λαμβάνουν χώρα κάποιες συμβολικές πράξεις λατρείας, όπως το άναμμα κεριών στο Θεό που κάθε ένας πιστεύει. Οι δε αδιάφοροι και χλιαροί Ορθόδοξοι εδραιώνονται στην πλάνη τους, ότι όλες οι θρησκείες είναι το ίδιο. Έτσι, προάγεται ο θρησκευτικός συγκρητισμός, με επίδραση μάλιστα που ασκούν τα Μ.Μ.Ε., τα οποία προβάλλουν τα διαθρησκευτικά αυτά συνέδρια.

Με την αναστήλωση των εικόνων η Εκκλησία εξακολούθησε να αποκαλύπτεται ως κοινωνία προσώπων εν Χριστώ. Δεν επεκράτησαν οι μονοφυσίζοντες Εικονομάχοι. Το πρόσωπον (υπόστασις) του Λόγου του Θεού, που προσέλαβε τελεία ανθρωπίνη φύση για να την ενώσει με τη θεία φύση, εξακολουθεί να είναι το κέντρο της πίστεώς μας και του κόσμου (διακόσμου) των Ναών μας. Το πρόσωπο του Κυρίου περιβάλλουν τα πρόσωπα της Θεοτόκου και των Αγίων. Κάθε πιστός στην Εκκλησία σώζεται ως πρόσωπο. Η Εκκλησία δε μπορεί τελικά να γίνει μάζα ή ιδεολογία ή θρησκεία, όπως θέλει η εκκοσμικευσις. Οι Εικονομάχοι, καταργήσαντες τις ιερές εικόνες, δε φανέρωναν την Εκκλησία ως κοινωνία προσώπων και έτσι δε βοηθούσαν τα μέλη της Εκκλησίας να γίνονται πρόσωπα, εικόνες κατ' εικόνα της εικόνας του Θεού και Πατρός, του Κυρίου Ιησού. Πρότυπα των Εικονομάχων ήταν οι εβραϊκές συναγωγές και τα μουσουλμανικά τεμένη.

Βέβαια οι Εικονομάχοι χαρακτήριζαν τους Ορθοδόξους ως φανατικούς, ειδωλολάτρες, ακραίους, (με σύγχρονη ορολογία φονταμενταλιστές). Όμως οι «φανατικοί» εικονόφιλοι παρέδωσαν στην Εκκλησία και τον κόσμο όχι μόνο τη δυνατότητα να λειτουργούν οι Χριστιανοί ως πρόσωπα, αλλά και την ανεπανάληπτη τέχνη της εκκλησιαστικής ζωγραφικής. Έχουν σκεφτεί άραγε οι εκσυγχρονιστάι που σήμερα συντάσσονται με το πνεύμα των εικονομάχων, τι θα έχανε η θεολογία και ο πολιτισμός, εάν επικρατούσαν οι Εικονομάχοι;

Οι Εικονομάχοι ήταν οι εκκοσμικευμένοι Χριστιανοί της εποχής τους. Η εκκλησία με αιματηρούς αγώνες τους απέκρουσε. Το ίδιο πρέπει να γίνει και σήμερα. Οι ποιμένες και ο ευσεβής λαός να κρατήσουμε με άγρυπνη συνείδηση την πίστη μας καθαρά από κάθε στοιχείο εκκοσμικεύσεως (όπως είναι ο πανθηρσκειακός συγκρητισμός και ο δογματικός μινιμαλισμός και πλουραλισμός).

Το Άγιο Πνεύμα που επικρατεί στην Εκκλησία, την κατευθύνει πάντοτε προς πάσαν την Αλήθειαν και η Εκκλησία, παρά τις τρικυμίες των ανθρωπίνων παθών και αιρετικών παρεκκλίσεων που προσπαθούν να την καταβυθίσουν, συνεχίζει τον πλουρ της προς τον ακύμαντο λιμένα της Βασιλείας του Θεού.

(Εφημερίδα "Χριστιανική", 27 Μαρτίου 2003)

(Πηγή αρχείου κειμένου: Περιοδικό "[Αποστολή](#)")

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

Διαβάστε περισσότερα κείμενα του γέροντα πατώντας [εδώ](#)